взаємодії при цьому можуть різнитись – від локальних місцевих підприємців до організації потужних мереж. У будь-якому випадку досягнення міжнародних перспектив соціокультурної адаптації продукції до місцевих соціокультурних моделей та їх розвиток забезпечується рекламною комунікацією, що відповідає етнічній картині світу реципієнтів.

1. Вернадский В.И. Химическое строение биосферы Земли и ее окружения. – М.: Наука, 2001. – 376 с.

2. Грушевицкая Т., Попков В., Садохин А. Основы межкультурной коммуникации. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 320 с.

3. Гумелев Л. "Этногенез и биосфера Земли" / http://gumilevica.kulichki.net/EBE/index.html

4. Данилова А., Матвеева Л. Особенности восприятия телевизионной рекламы в различных культурах / http://advertology.ru/article16690.htm

5. Кочетков В. Психология межкультурных различий. – М.: ПЕР СЭ, 2002. – 415 с.

6. Марков А., Костинский А. Глобализация началась 10 тысяч лет назад и закончится в XXI веке/ http://cliodynamics.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=62&Itemid=43

7. Соколов А. Общая теория социальной коммуникации: Учеб-ное пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2002 г. – 461 с.

8. Удріс Н. Реклама як засіб формування сучасного способу життя міського населення України: Автореф. дис… канд. соціол. наук: 22.00.04 / Харківський національний ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Х., 2003. – 20 с.

9. Ульяновский А. Мифодизай: коммерческие и социальные мифы. – СПб.: Питер, 2005. – 544 с.

10. http://www.adme.ru/havaianas-sandals/

Стаття надійшла до редакції 27.10.2010

УДК 378.22:745.52 (477.53): [391]

Юлія Мохірєва, *кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, член Національної спілки художників України*

НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ВИКОРИСТАННЮ ТРАДИЦІЙНИХ СКЛАДОВИХ ПОЛТАВСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО РОЗПИСУ В ЕТНОДИЗАЙНІ

Модернізація художньої освіти передбачає високий професійний рівень образотворчого мистецтва. Професійну компетентність вчителя можливо удосконалити шляхом доповнення змістовного компоненту професійного навчання вивченням полтавського художнього розпису. У статті розкриті методи навчання майбутніх вчителів образотворчого мистецтва використовувати традиційні складові полтавського художнього розпису в етнодизайні.

***Ключові слова**: традиційне народне мистецтво, полтавський художній розпис, етнодизайн.*

Модернизация художественного образования предусматривает, высокий профессиональный уровень изобразительного искусства. Профессиональную компетентность учителя возможно усовершенствовать путем дополнения содержательного компонента профессионального обучения изучением полтавской художественной росписи. В статье раскрыты методы обучения будущих учителей изобразительного искусства использовать традиционные составляющие полтавской художественной росписи в етнодизайне.

***Ключевые слова**: традиционное народное искусство, полтавская художественная роспись, етнодизайн.*

Art education Modernisation means proffessional level of art evaluation. Proffessional comperence of the teacher can be improved by Poltava art coloring studying while professional education of future art teachers.

Some methods of future art teachers training are observed in the article.

This methods are aimed onto traditional components of Poltava art coloring while ethnodesign.

***Key words**: traditional, folk art, Poltava art coloring, ethnodesign.*

Актуальність статті. Сучасний етап оновлення суспільства, відродження духовної культури українського народу визначають нові пріоритети і напрями освітньої галузі. У Законах України "Про освіту", "Про професійно-технічну освіту", "Про вищу освіту", Національній доктрині розвитку освіти, Концепції розвитку професійно-технічної (професійної) освіти наголошується на необхідності підвищення якості підготовки педагогічних працівників, формування їх професійних якостей.

В Указі Президента України "Про заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні" визначено, що розвиток української національної культури, відродження традиційного мистецтва,

© Ю. Мохірєва, 2010

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

модернізація художньої освіти є пріоритетними у світлі інтеграційних процесів входження України до європейського освітнього простору.

Серед важливих напрямів розвитку сучасної педагогічної науки є ґрунтовне дослідження особливостей професійної підготовки майбутніх вчителів в контексті формування у них функціональної компетентності стосовно використання різних видів народного мистецтва.

Декоративно-ужитковий компонент, зокрема художній розпис, традиційно входить до змісту навчальних предметів при підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Поглиблене вивчення художнього розпису посилить якість підготовки молодих педагогів-митців, допоможе сформувати їх світогляд, естетичні смаки, підвищить педагогічну майстерність, допоможе не втратити етноідентифікацію, сприятиме народженню нових сучасних мистецьких творів, дизайн-проектів на основі етнічної традиції.

Загальновідомими і включеними у практику підготовки майбутніх учителів є писанкарство, петриківський розпис та ін.

Яскравою, але маловивченою складовою національної культури є мальовані побутові вироби із дерева, які були у широкому вжитку до середини XX ст. на території колишньої Полтавської губернії.

"На початку третього тисячоліття буття людини внаслідок процесів глобалізації й уніфікації, інспірованих усім розвитком постіндустріального суспільства, стало дуальним у планетарному масштабі, що привело до руйнування гармонічної взаємодії універсальної світової культури та локальних культур окремих народів. У визначених обставинах розвиток всіх сфер людської діяльності обумовлений прагненням до відновлення рівноваги між універсальною та національною складовими. Цим пояснюється інтерес до проблеми етнодизайну, напрямку, що має на меті раціональне формування цілісного предметного середовища з урахуванням етнічної традиції у матеріальній культурі" [1, 152]. Деякими принципами етнодизайну є: вивчення етнографічного матеріалу та творче використання його елементів; оволодіння традиційною технологією, використання окремих прийомів у сучасному виробничому процесі; творча переробка конструктивних і композиційних схем; максимальне застосування духовного досвіду, закладеного в тій сфері народної культури, до якої звертається митець, наприклад, глибинних образів-символів, освячених звичаєм. Головне завдання етнодизайну – "перекласти на сучасну мову" скарби автентичної культури, зберігши їх національну своєрідність. Це завдання здійснюється у розробці дизайн-проектів на підставі фольклорних мотивів, головна мета яких – створення продуктів, які поєднали б у собі функції, властиві народній культурі (традиційні поняття про красу, доцільність, користь), та сучасні матеріали, прийоми їх обробки, логіку використання у постіндустріальному просторі [1, 153 – 155].

Теоретичний аналіз дослідження. На особливій цінності народного мистецтва в житті українського народу наголошено в працях В. Іллі, В. Прядки, О. Теліженко та ін. У роботах В. Василенка, Ю. Лащука, О. Найдена, Л. Орел, В. Щербаківського, М. Юр та ін. виокремлена художня специфіка декоративних розписів дерев'яних побутових виробів як особливого різновиду декоративно-ужиткового мистецтва. Для осмислення порушеної проблеми велике значення мають праці З. Васіної, М. Відейка, Д. Гуменної та ін., які дозволяють скласти уявлення про витоки українського декоративного розпису, адже проведені археологічні дослідження та наукові реконструкції підтверджують давність та сталість української мистецької традиції, коріння якої – у Трипільській культурі. Проблемами опанування навичками художнього розпису займалися О. Білоус, Л. Гура, М. Кириченко, В. Мельник, М. Соколова, З. Сташук та ін. Пошукам шляхів застосування народного мистецтва в сучасному культурному просторі присвячена діяльність О. Вакуленко, Т. Вакуленко, О. Миронович, О. Скрипки, С. Ярич та ін. Пріорітетні завдання сучасної мистецької освіти розглядали І. Зязюн, М. Лещенко, Л. Масол, Н. Миропольська, В. Орлов, О. Рудницька, А. Чебикін, О. Шевнюк та ін. Методи використання народного мистецтва в педагогічному процесі досліджували Є. Антонович, Т. Саєнко, О. Семеног, З. Резніченко та ін. Питанням розвитку дизайну займалися М. Будзар, О. Векленко, Г. Гребенюк, В. Косів, П. Татіївський, Р. Шмагало та ін.

Дерев'яні побутові вироби, оздоблені полтавським художнім розписом – потужне джерело натхнення для сучасних митців.

Мета статті: розкрити методи навчання майбутніх учителів образотворчого мистецтва використовувати традиційні складові полтавського художнього розпису в етнодизайні.

Виклад основного матеріалу. На кафедрі образотворчого мистецтва ПНПУ імені В.Г. Короленка впроваджено мистецьку технологію навчання основам полтавського художнього розпису дерев'яних виробів, видано навчально-методичний посібник "Цей мальований

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

світ" [3]. Мистецька технологія складається з теоретичної і практичної частини. Під час теоретичного ознайомлення з розписами дерев'яних побутових виробів, демонстрації наочних матеріалів, екскурсії до музеїв та на тематичні виставки, у студентів виникає бажання практично оволодіти мистецтвом полтавського розпису, знайти сучасні форми застосування цього виду народного мистецтва. Педагогічна технологія навчання полтавського розпису складається з 5 груп вправ різного рівня складності. На початковому етапі вивчення основ полтавського розпису необхідні: міцний папір, простий олівець, гуашеві або темперні фарби, кілька різних за розміром та формою пензлів, склянка з водою, клей ПВА. Перші 5 вправ присвячені вивченню вихідних плям та формотворчих мазків. Наступні вправи – виконання окремих важливих складових – "яблук", квітів, листя, стебел, основи вазонів. Ще один важливий етап у вивченні основ полтавського розпису – малювання традиційних мотивів ("безкінечник", "три квітки", "квітуча гілка", "віночок", "вазон"). Далі – освоєння більш складних завдань – ескізів розпису дерев'яних форм (тарілки, пасківника, дитячої іграшки). Обриси орнаментальної композиції зумовлені формою дерев'яного виробу. Досконально оволодівши технікою виконання вихідних плям, основних формотворчих мазків, простих і складних елементів, традиційних мотивів, композиційних схем на папері, відчувши в собі сили й натхнення студенти переходять до оздоблення побутових виробів з дерева, які слугують основою для розпису та відзначаються великою різноманітністю форм, розміру, кривизни та округлості декорованої поверхні.

Традиційною родиною на Полтавщині, яка займається художньою обробкою дерева є сім'я Зацеркляних з Кременчука. Голова родини – Микола Григорович Зацеркляний – видатний майстер полтавського різьблення на дереві, його дружина Тетяна Антонівна – знана майстриня декоративного малювання. До народного мистецтва прилучені також троє їхніх дітей. Останні кілька років родина віддала відтворенню Свято-Миколаївського собору в Кременчуці. Такого гармонійного, з глибоким знанням народної культової традиції, інтер'єру церкви годі шукати по всій Полтавщині. Величезний іконостас та царські врата з об'ємним різьбленням відтворений натхненням Божим! Вищою силою позначені й спільні побутові твори подружжя. Чоловік вирізьблює дерев'яні форми, а дружина одухотворяє, оживлює їх своїм розписом. Відбувається священна дія со-Творіння! Олійний розпис Тетяни Зацеркляної вдало підкреслює дерев'яну форму (зроблену з груші, верби, тополі, липи або сосни), вигідно виявляє особливості вибагливої основи, гармонійно поєднується з натуральним кольором деревини, одночасно має самостійну цінність. Майстриня, працюючи в межах традиції, зуміла виробити власний стиль, не схожий на інші. В орнаментації використовує виплекані народом впродовж віків елементи, характерні саме для цього виду мистецтва – "яблука" (називає їх по-своєму – "помидорами"), сонцеподібні квіти з пелюстками-променями, квіти-мальви, квіти-троянди, дзвоники, пуп'янки, ягідки, листки, стебла. Також Тетяна Антонівна радіє з того, що їй вдалося створити "своїх" людей (слід зауважити, що в багатьох чоловічих образах можна пізнати чоловіка Миколу (міцна статура, козацькі вуса, а, головне – очі) – будь то Мамай, Котигорошко, троїстий музика чи тракторист), птахів, риб, тварин, які поєднуються в сюжетних композиціях з рослинно-солярними мотивами. Основу сюжетів мисткиня почерпує зі скарбниці народної, з глибин власної душі, з оточуючого життя. Частина мальованих композицій навіяні пісенним фольклором – "І ставок, і млинок, і вишневий садок", "Ой не світи, місяченьку", "Вівці мої, вівці", багато робіт про кохання, родинне життя, щоденні сільські турботи – "Лебедина пара", "Заручені", "Молода", "Мати зустрічає сина", "Конопляні "рушники", "На току", "Жнива", "Я корівку доїть буду". Твори Тетяни Зацеркляної позначені мажорним настроєм та неабияким гумором – "Троїсті музики", "Вона його цілує, а він їсть пироги", "Ловлять рій". Створений пані Тетяною образний світ – напрочуд оптимістичний, соковитий, вічно-квітучий, урочисто-осяйний. Велике місце у підвищенні емоційної активності творів належить кольору. Кольори чисті, яскраві; проте не крикливі, а зі смаком дібрані, кожна робота має свій колорит, свій внутрішній ритм. Типологія дерев'яних мальованих виробів народної майстрині надзвичайно широка. Перш за все, вражають величні тарелі, різноманітні як за формою (круглі, квадратні, схожі на квіти з різною кількістю пелюсток), так і за сюжетами розпису, не мають повторення. Також у творчому доробку – орнаментовані скриньки, таці, миски, баклаги, чарки, салотовки, сільнички, ложки, черпаки, ковші, кухонні дошки, вази, полички, підсвічники, писанки, обрядові тарілки, дитячі іграшки. Прикметна риса іграшок – варіативність. Українській дитині є чим бавитись – тут і великі й маленькі коники на колесах, возики, птахи-колісниці, млинки, тракторці, гойдалки, меблі,

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

посуд, звірята. Багато іграшок – рухомі, завдяки кмітливості пана Миколи – їдуть колісниці, крутиться вітрячок, Котигорошко бореться зі змієм, тремтить заєць-боягуз, високо злітає гордий сокіл.

Прилучив до декоративного розпису Тетяну Зацеркляну чоловік, який вірив, що просту сільську жінку щедра українська природа створила здібною до мистецтва. Микола Григорович, глибокий знавець традиційної народної культури, став для дружини і помічником, і вчителем-порадником й найсуворішим критиком, щодня ставив перед нею завдання й вимогливо стежив за їх виконанням. І коли перші кроки в мистецтві п. Тетяни були не досить впевнені, дав слушну пораду: "Почни з коріння". І вона згадала своє дитинство, мамину колискову, червоні мальви на темному тлі скрині. Вчилася на кращих народних взірцях, читала, багато працювала. Й зуміла відкритися сама собі, увійти в храм творчості. Займалася мальовками на папері, гаптувала килими, вишивала, та найбільше розкрилася у декоративному розписі, наче піснею полилися мальовані на дереві орнаменти.

Твори Т. Зацеркляної є зразком традиційного сучасного полтавського розпису, їх могли бачити відвідувачі на численних виставках в Україні та за кордоном, вони є в колекціях музеїв Києва, Полтави, Кременчука, Канева, Сум. На прикладі творчості народної майстрині вивчають основи полтавського олійного розпису студенти ПНПУ ім. В.Г. Короленка. Народжені з любові, роботи Т. Зацеркляної несуть добро та оптимізм людям, продовжують традицію народного малювання.

Композиційна, кольорова, графічна гармонія в народному мистецтві досягається поступовим відбором на інтуїтивному рівні, й тому естетична система, що склалася тут – досить об'єктивна. Народне мистецтво в багатьох випадках в "чистому вигляді" відображає й ілюструє ідеї й відкриття професійних мистецтвознавців якраз через свою естетичну об'єктивність.

Народний майстер не задумується, чому його твір красивий, він просто знає, відчуває цю красу пам'яттю предків, досвідом цілих поколінь, чого йому абсолютно достатньо.

Аналізуючи орнаментальні можливості народного мистецтва Полтавщини з графічної точки зору, не важко знайти наявність трьох основних категорій тону в графіці: "світлого", "сірого" та "темного". Чітка присутність цих понять характерна для всіх видів української орнаментики. Традиційний національний мотив "вазон" переконливо доводить тонову рівновагу графічних елементів.

Так само, як гармонія в музиці досягається зумовленим поєднанням трьох різних за тональністю звукових груп: "високих", "середніх"', "низьких", графічна гармонія створюється поєднанням трьох категорій тону. Відсутність хоча б одного елементу порушує гармонію, відсутність двох елементів порушує поняття музики або зображення. В народному мистецтві, більш прямолінійному та відкритому, ця структура помітніша, ніж в академічному.

Народна творчість в достатньо простих формах виявляє ідею гармонії оточуючого світу, використовуючи для цього відношення тону та кольору в своїх творах.

Цікаво зауважити, що використання засобів вираження в декоративному мистецтві має регіональні відмінності, що доводить певну залежність народного розуміння "прекрасного" від оточуючого середовища, тобто прямий зв'язок з природою, з осонням. Як приклад – різниця в орнаментальній пластиці та колориті скринь Чернігівщини, Полтавщини, Дніпропетровщини.

Звичайно важко говорити про цілеспрямоване використання колориту в полтавському розписі лише як технічного засобу. Колір у народному мистецтві в основі має психологічне значення, має сюжетну спрямованість й тільки в останню чергу використовується як засіб розв'язання формальних задач, як правило, на інтуїтивному рівні. Так, наприклад, в ранньому періоді розвитку колір в полтавському розпису мав яскравовиявлене сакральне значення й духовне наповнення. Сполучення глибокого синього тла з яскраво-червоним й "гарячими" жовтими за кольором елементами декоративної композиції солярно-рослинного характеру висловлювало вічну ідею боротьби та єдності двох стихій – води та вогню. Виконуючи сюжетну функцію замислу, синій, червоний та жовтий кольори одночасно є кольорами тріади за теорією німецького класика колористики Філіпа Отто Рунге. Їх поєднання створює найпростішу модель кольорової гармонії – основу безкінечних варіантів колориту. Крім того, в подальшому декоруванні явно використовуються просторові якості тону та колориту, відкриті в мистецтвознавстві. Солярно-рослинний орнамент, елементи якого написані кольорами теплої частини спектру візуально розташовуються над площиною синього тла, чия "холодність" зорово віддаляє його в просторі. Контраст за насиченістю тону створює додатковий імпульс. Темне глибоке тло наче "виштовхує" на передній план світлий силует графіки декору. У результаті підвищується образність рішення, виразність композиції.

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

Пізніше естетична система змінюється. Зі створенням економічних та культурних комунікацій руйнується відносна ізольованість українського народного мистецтва. У період XVIII – XIX ст. спостерігається потужне вторгнення європейської естетики в нашу національну культуру. Народна творчість Полтавщини піддається значному впливу ілюзорного академічного живопису. Полтавський розпис, як й інші види декоративно-ужиткового мистецтва набуває певних форм, змінюється концептуально. Якщо раніше і графіка й колір розписів мали яскравовиявлений знаковий, сакральний характер, то нові живописні засоби роблять їх більш натуралістичними.

Змінюється внутрішній зміст розпису – він уже не такий "космічний", він відображує реальний оточуючий світ. Кажучи про колір, можна помітити, що колорит у зразках полтавського розпису нового часу стає камернішим, стриманішим, менш контрасним і за "тепло-холодністю", і за насиченістю тону. В колориті з'являються, крім кольорів основної тріади – "додаткові", отримані в результаті змішування. Холодне синє тло, що використовувалось раніше, змінюється нейтральним зеленим, який має слабший контраст з кольором рослинних елементів. Це вже не "символ життя" в безкінечній боротьбі двох основних стихій, а проста й зрозуміла ілюстрація картини живої природи.

Орнамент – слово латинське, й означає "прикрашати". Як правило, орнаментальні зразки – не є самостійними творами мистецтва. Їх функція – прикрашати предмети побуту, які в свою чергу призначені для створення комфортного середовища існування людини.

Поява додаткових кольорів та відтінків ускладнює декор, орнаментальних композицій і в той же час робить полтавський розпис більш стриманим і більш гармонійним, тобто більш функціональним в побуті.

У період XVIII – XIX ст., переймаючи досягнення європейського мистецтва, народні майстри активно починають використовувати в розписі академічні прийоми "світлотінь" та "рефлекс". У зображеннях з'являється виражений об'єм, ілюзорність. "Розпис" нагадує "картину". Композиції втрачають площинні орнаментальні риси та структурно наближаються до жанру просторово-натуралістичного натюрморту.

Народна потреба в спрощенні зображуваних форм вже в кінці XIX – поч. XX ст. спонукає народних митців до пошуку нових методів графічної стилізації об'єктів зображення, створювати нові умовні знакові форми, вкладаючи в них традиційний зміст.

Своєрідною прикметою полтавського розпису є досить вільне ставлення до "модульності", тобто до зображення повторюваних композиційних деталей, народні майстри не додержуються геометрично точного тиражування графічних елементів.

Та за зовнішньою невимушеністю у виконанні, проглядається міцна стала структура архетипів, цільність, довершеність, загальна композиційна гармонія, що можна пояснити національною пам'яттю, інтуїтивним природним відчуттям ритму й масштабу.

Класичний орнамент геометричної або природної форми традиційно будується на композиційних прийомах РИТМУ та СИМЕТРІЇ, АКЦЕНТУ та НЮАНСУ.

У народному малюванні, в тому числі і в полтавському розписі, закладено світ образних підтекстів настільки художньо влучних, що вони зрозумілі і переконливі, не дивлячись на те, що поетична вигадка і казкова фантастика вживаються поруч з реальною дійсністю. Умовність народного мистецтва – реалістична умовність, і якою б вона не була сміливою, несподіваною, іноді парадоксальною – вона завжди слугує створенню цілісного, завершеного художнього образу. Прикладом образного відзеркалення реальності може слугувати використання в полтавському розписі домінуючих за графічною масою та кольором елементів округлої форми. У давніх сакральних зразках вони символізують сонце у вигляді "солярних плодів". Природним прототипом цього елементу композиції є "яблуко". У полтавських розписах існує кілька десятків (а то й, сотень) варіантів графічного виконання цього елементу. Причому, зберігаючи означений рівень стилізації зображення, народні майстри використовують набір лаконічних графічних та малярських засобів для передавання умовного об'єму та простору не виходячи за межі площинного вирішення. При аналізуванні цих засобів очевидним стає "модульність" композиції. Цей момент втрачається під час переходу до натуралістичного спрямування розвитку народної естетики Полтавщини, й поновлюється історично пізніше. Причому, композиційний елемент "яблуко" часто замінюється "квіткою", але зображальні засоби залишаються попередніми. До них належать: "лінія", "пляма", "силует". Традиційним відроджується емпіричний зміст композиції – її образна символіка: сонце – джерело життя,

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com

природа – як середовище існування, квіти та плоди – як вияв природи, втілення сонця на землі, уособлення земної краси.

Аналіз композиційної системи в мистецтві полтавського розпису можна провести за аналогією з народним килимарством та гончарством. В українському килимарстві наочною є присутність двох системних категорій: мікроструктури та макроструктури, через взаємодію яких створюються варіанти орнаментального декору. Народний декоративний мотив, організований за законами композиції, являє собою орнаментальний елемент, що в деяких випадках може бути самодостатнім (наприклад, "вазон" на "чолі" скрині) або створювати комбінації, утворюючи функціональні типи орнаменту. Використання мікроструктури є характерним для розпису в гончарстві. Оскільки народний майстер має справу в цьому випадку з обмеженим масштабом зображення на поверхні замкнутого об'єму, він вимушений створювати завершену композицію на основі різних прийомів, в тому числі "акцента" та "нюанса".

Після поглибленого вивчення мистецтва полтавського розпису для студентів, предметний світ мальованих дерев'яних виробів став більш реальним. Вони по-іншому стали дивитися на старі речі, які мали у власному побуті, почали цікавитися діяльністю членів родини, пов'язаних з оздобленням дерев'яних виробів та й народним мистецтвом взагалі. Переважна більшість студентів зауважила, що в їхньому помешканні або у помешканні їх старших родичів (бабусі, прабабусь), є дерев'яні речі, оздоблені розписом, або з залишками розпису. Серед виявлених речей були скрині, ліжка, божниці, пасківники, народні картини та ін.

Випускники кафедри образотворчого мистецтва активно використовують полтавських художній розпис у педагогічній діяльності, у дизайні шкільних та музейних приміщень, у власній творчості; особливі успіхи помітні у Карлівці, Котельві, Кременчуці та ін. Мистецтво полтавського розпису задіяне в навчальному процесі школи "Чарівний світ", де сонячні орнаменти з натхненням малюють і діти, і вчителі [2, 146]. Приміщення школи оформлене полтавським розписним мистецтвом.

Висновки і перспективи подальшої роботи. Отже, поглиблене вивчення студентами мистецтва полтавського розпису дерев'яних виробів сприяє формуванню національного світогляду, розвитку творчої особистості, усвідомленню багатоманітності світової культури і відчуттю власної унікальності, слугує засобом пізнання самого себе та довкілля, значно підвищує рівень професійної майстерності майбутніх учителів образотворчого мистецтва та якість мистецьких творів. Полтавський розпис застосовується у різних видах етнодизайну: у дизайні інтер'єру, дизайні одягу та аксесуарів, предметів побуту, графічному дизайні тощо, сучасному живописі.

Подальшу дослідницьку роботу доречно спрямувати на поповнення бази даних традиційних елементів, мотивів полтавського художнього розпису, на розширення меж застосування естетики полтавського розпису в сучасному етнодизайні.

1. Гребенюк Г.Є. Базові аспекти історії дизайну XX століття: навч. посіб. для вищ. навч. закл. /Г.Є. Гребенюк, М.М. Будзар, – Ялта: Видавництво "ГІД" РВНЗ КГУ,2008. – 210 с. іл. (Сер. "Графічний дизайн").

2. Лещенко М.П. Щастя дитини – єдине дійсне щастя на землі: до проблеми педагогічної майстерності: Навчально-педагогічний посібник/ Марія Лещенко. – П.: АСМІ, 2003. – Ч.2. – 240 с.

3. Мохірєва Ю.А. Цей мальований світ: навчально-методичний посібник/ Ю.А. Мохірєва. – П. – К.: Афіша, 2003. – 48 с.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2010

" Письменник повинен залишатися перш за все людиною".
В.Г. Короленко
письменник, журналіст, академік громадський діяч

"Не одне покоління сприймало Короленка і як свого вчителя і як власну совість".

Сергій Залігін
письменник

This document was created using SOLID CONVERTER PDF To remove this message, purchase the product at www.SolidDocuments.com